

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

หน่วยการเรียนรู้ การอ่านคิดวิเคราะห์

เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน

เวลาเรียน ๑ ชั่วโมง

ใช้สอนวันที่ ๓ เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

ครูผู้สอน นางสาวดอกกล้วย วรยศ

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำรงชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ป. ๖ / ๔ แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

ท ๑.๑ ป. ๖ / ๕ อธิบายการนำความรู้และความคิด จากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

สาระสำคัญ

การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องอ่านอย่างละเอียด เพื่อพิจารณาส่วนประกอบของบทอ่านที่เป็นเรื่องเล่าสืบต่อกันมา อาจเป็นเรื่องราวที่อิงความจริงหรือเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นก็ได้โดยสามารถบอกรายละเอียด อธิบายลักษณะของตัวละคร สรุปใจความสำคัญ บอกความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ บอกและลำดับเหตุการณ์ และสรุปความรู้และข้อคิดเห็นของเรื่องโดยใช้ความคิดอย่างรอบคอบได้ ซึ่งการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคหมวกความคิดหกใบจะช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนตอบคำถาม แยกแยะและหาเหตุผลเกี่ยวกับนิทานที่อ่านได้
๒. นักเรียนสรุปใจความสำคัญ แยกแยะข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น ระบุ แนวคิด และข้อคิดจากนิทานที่อ่านได้
๓. นักเรียนแสดงความคิด อธิบายข้อคิด และวิธีนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับนิทานที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล

สาระการเรียนรู้

การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน เรื่อง “งูกับนกเหยี่ยว”

กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑.๑ ครูนำตัวอย่างหนังสือนิทานสอนใจมาให้นักเรียนดูและศึกษา ครูสนทนาซักถามกับนักเรียนเกี่ยวกับการอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน ด้วยเทคนิคหวมกความคิดหกใบ เช่น

- การอ่านคิดวิเคราะห์นิทานมีหลักการพิจารณาอะไรบ้าง
- เทคนิคหวมกความคิดหกใบที่นำมาใช้ในการคิดวิเคราะห์นิทานมีหลักการคิดและพิจารณาอย่างไร

๒. ขั้นดำเนินการสอน

ขั้นนำ

๒.๑ ครูนำตัวอย่างนิทานอีสป เรื่อง **สุนัขจิ้งจอกกะลา** (ภาคผนวก) มาให้นักเรียนอ่านและศึกษา ครูสนทนาซักถามกับนักเรียน เช่น

- นักเรียนมีหลักการคิดวิเคราะห์จากนิทานที่ได้อ่าน โดยการใช้เทคนิคการคิดแบบหวมกหกใบอย่างไรบ้าง

- ผลกระทบ / ผลเสียหายที่เกิดขึ้นกับการกระทำของสุนัขจิ้งจอกคืออะไร
- นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากนิทานที่อ่าน

๒.๒ ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างการแสดงความคิดเห็นจากนิทานที่อ่านและคิดวิเคราะห์แบบหวมกความคิดหกใบ โดยสุ่มนักเรียนตอบคำถาม ๒ คน

ขั้นชี้แจงรายละเอียด

๒.๓ ครูอธิบายทบทวนความรู้ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์

๒.๔ นักเรียนทุกคนศึกษาใบความรู้ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน ใช้เวลา ๕ นาที จากนั้นครูสุ่มนักเรียน ๓ คน สรุปความรู้เกี่ยวกับหลักการอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน

(ซึ่งครูสรุปให้ได้ว่า การอ่านนิทานต้องอาศัยการใช้ความคิดในการอ่านเอาเรื่องเป็นพื้นฐานก่อน แล้วจึงใช้ความคิดในระดับสูงขึ้นไป คือ การแยกแยะให้ได้ว่าเรื่องที่อยู่ในบทอ่านนั้น

แบ่งออกเป็น ส่วน ๆ ได้อย่างไร เมื่อแยกแยะออกเป็น ส่วน ๆ ได้แล้ว ก็ต้องใช้ความคิดพิจารณาให้ได้ว่าส่วนต่าง ๆ เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กันอย่างไร ซึ่งในการอ่านนั้นผู้อ่านไม่เพียงแต่ตั้งคำถามว่าใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม่ อย่างไร เท่านั้น แต่จะต้องตั้งคำถามต่อไปว่า ผลเป็นอย่างไร เพราะเหตุใด แล้วเป็นอย่างไร หรือน่าจะเป็นอย่างไร)

๒.๕ ครูอธิบายเพิ่มเติม และตอบคำถามข้อซักถามของนักเรียน

๒.๖ ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่มละ ๕ - ๖ คน (ให้นักเรียนเข้ากลุ่มเดิมจากชั่วโมงที่แล้ว) โดยให้สมาชิกในกลุ่มจับสลากเลือกสีหมวกทั้ง ๖ ใบ (โดยไม่ให้ซ้ำกับหมวกสีเดิมที่ได้รับเมื่อชั่วโมงที่แล้ว) แล้วให้แต่ละกลุ่มกำหนดหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม ได้แก่ หัวหน้ากลุ่ม ดำเนินการอภิปราย เลขานุการทำหน้าที่บันทึกข้อมูล

๒.๗ ครูชี้แจงและทบทวนบทบาท หน้าที่ ขั้นตอนและการคิดวิเคราะห์ด้วยเทคนิค หมวกความคิดหกใบให้นักเรียนเข้าใจ

ขั้นการสาธิต

๒.๘ ครูอธิบายกรอบการอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน ด้วยเทคนิคหมวกความคิดหกใบ และยกตัวอย่างการแสดงความคิดเห็นตามสีของหมวก เช่น

- หมวกสีขาว สรุปใจความสำคัญ บอกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นจากนิทาน
- หมวกสีแดง แสดงความรู้สึกความคิดเห็นจากนิทาน
- หมวกสีดำ บอกผลดี ผลเสีย ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากนิทาน
- หมวกสีเหลือง บอกประโยชน์และคุณค่าที่ได้รับจากนิทาน
- หมวกสีเขียว เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากนิทาน
- หมวกสีฟ้า บอกข้อคิดที่ได้จากนิทาน

ขั้นการฝึกปฏิบัติ

๒.๙ ครูมอบหมายใบงานกิจกรรมฝึกทักษะที่ ๑๐ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม

๒.๑๐ ตัวแทนกลุ่มรับใบงานกิจกรรมฝึกทักษะที่ ๑๐ การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน เรื่อง “ รุกกับนกเหยี่ยว ” แล้วแจกให้สมาชิกภายในกลุ่ม ทุกคนอ่านนิทานจากใบงานแล้วรวบรวมข้อมูลโดยใช้หมวกสีขาว โดยนักเรียนแต่ละคนจะหาข้อมูลจากการอ่านนิทานที่กำหนด แล้วบันทึกลงในสมุดของแต่ละคน จากนั้นให้หัวหน้ากลุ่มในแต่ละกลุ่มมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้สมาชิกในกลุ่มตอบคำถามแสดงความคิดเห็นตามสีของหมวกที่ตนได้รับจากการจับสลากเลือกสีของหมวก และแสดงบทบาทภายในกลุ่มตามสีของหมวกตามที่ได้รับ

สมาชิกคนที่ ๑ หมวกสีขาว เสนอข้อมูล ข้อเท็จจริง

- ใจความสำคัญของนิทานนี้คืออะไร
- ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของนิทานนี้คืออะไร

สมาชิกคนที่ ๒ หมวกสีแดง เสนอความคิดเห็นและความรู้สึก

จากนิทานนักเรียนคิดว่าการกระทำของงูถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด

สมาชิกคนที่ ๓ หมวกสีดำ เสนอข้อบกพร่อง จุดอ่อนหรือข้อเสีย

- จากนิทานนักเรียนคิดว่าการกระทำของงูก่อให้เกิดผลเสียอย่างไรบ้าง

สมาชิกคนที่ ๔ หมวกสีเหลือง เสนอด้านประโยชน์ หรือจุดเด่น

- จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นงูได้บทเรียนอะไรบ้าง จากการกระทำของมันครั้งนี้

สมาชิกคนที่ ๕ หมวกสีเขียว เสนอความเป็นไปได้ หรือแนวทางที่จะพัฒนาต่อไป

- จากเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้น ถ้าหากนกเหยี่ยวไม่บินมาเหยี่ยวเองไปกิน

เป็นอาหาร นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์น่าจะเป็นอย่างไรต่อ

สมาชิกคนที่ ๖ หมวกสีฟ้า ให้สรุปที่เป็นภาพรวม ความเป็นไปได้ของแนวความคิด และ

ให้ข้อคิดเห็นแนวโน้มในอนาคต

- ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร

๒.๑๑ ให้แต่ละกลุ่มคิดวิเคราะห์ตามลักษณะของสีหมวก โดยพิจารณาข้อความของสถานการณ์ที่กำหนด แสดงความคิดเห็นแล้วบันทึกผลการคิดลงในสมุดของแต่ละคน

๒.๑๒ นักเรียนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายหาทางเลือก โดยใช้หมวกสีเหลือง หมวกสีดำ และหมวกสีแดง ตามลำดับ คือให้สมาชิกในกลุ่มใช้หมวกสีเหลือง คิดถึงผลในทางบวก ข้อดี จุดเด่น คุณค่า คิดถึงความเป็นไปได้และประโยชน์ที่ได้รับ แล้วใช้หมวกสีดำ บอกข้อเสีย จุดอ่อน จุดบกพร่อง ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งเลขานุการจะบันทึกไว้ นักเรียนในกลุ่มตัดสินใจเลือกทางเลือกร่วมกัน แล้วใช้หมวกสีแดง เพื่อถามความรู้สึกของสมาชิกในกลุ่มที่มีต่อผลการตัดสินใจ เลขานุการจะบันทึกไว้ เมื่อได้ข้อสรุปแล้วบันทึกผลลงในใบงานกิจกรรมฝึกทักษะที่ ๑๐ การอ่าน คิววิเคราะห์นิทาน เรื่อง “ งูกับนกเหยี่ยว ”

๒.๑๓ นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน จากนั้นครูวิจารณ์และอธิบายเพิ่มเติม โดยครูจะเป็นผู้สรุปเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังบกพร่องอยู่

ขั้นหารายละเอียดเพิ่มเติม

๒.๑๔ นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมถึงการนำเทคนิคหมวกหกใบไปใช้ในการอ่าน คิววิเคราะห์นิทาน เรื่อง “ งูกับนกเหยี่ยว ”

๓. ชั้นสรุป

๓.๑ ครูและนักเรียนสรุปภาพรวมการอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน เรื่อง “งูกับนกเหยี่ยว” ว่า ใจความสำคัญของนิทานที่อ่านนี้คืออะไร ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้ นิทานเรื่องนี้ให้ประโยชน์และคุณค่าอย่างไร สรุปแล้วได้ข้อคิดอะไร เพื่อนำประโยชน์ไปใช้

๔. ชั้นประเมินผล

๔.๑ ครูประเมินผลการอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน เรื่อง “งูกับนกเหยี่ยว” จากการตอบคำถาม การรายงาน การตรวจใบงาน และบันทึกสังเกตพฤติกรรมการทำงานกิจกรรมกลุ่มจากใบงานของนักเรียนแต่ละกลุ่มตามเกณฑ์การประเมิน

๔.๒ นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ แล้วร่วมกันตรวจ ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบแบบทดสอบเพื่อให้นักเรียนทราบความก้าวหน้าครูบันทึกคะแนนของแต่ละคนเก็บไว้

สื่อ/ แหล่งเรียนรู้

๑. ตัวอย่างนิทานอีสป เรื่อง สุนัขจิ้งจอกกะลา
๒. ใบความรู้ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน
๓. ใบงานกิจกรรมฝึกทักษะที่ ๑๐ การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน เรื่อง “งูกับนกเหยี่ยว”

การวัดและประเมินผล

๑. วัดและประเมินผล

๑. ด้านความรู้ จากการรายงาน การตรวจผลงาน และจากการทดสอบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน
๒. ด้านทักษะกระบวนการจากร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
๓. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากการสังเกตพฤติกรรม

๒. เครื่องมือวัดและประเมินผล

๑. แบบประเมินผลงาน

๒. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน

๓. แบบทดสอบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ การอ่านคิดวิเคราะห์หันทาน

๓. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

๑. นักเรียนทำใบงานกิจกรรมฝึกทักษะที่ ๑๐ การอ่านคิดวิเคราะห์หันทาน ด้วยเทคนิคคำถามหวนทวนความคิดทบทวน แสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุมีผลถูกต้องเหมาะสม ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐

๒. นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินตามแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐

๓. ผลการทดสอบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๖๐

ภาคผนวก

ตัวอย่าง นิทาน “สุนัขจิ้งจอกกะลา”

อยู่มาวันหนึ่ง สุนัขจิ้งจอกได้เดินไปพบกับสิงโตที่กลางป่า มันรู้สึกกลัวขึ้นมาว่าสิงโตจะจับมันกินเป็นอาหาร สุนัขจิ้งจอกจึงรีบพูดออกไปว่า
 “ข้ารู้จักลาตัวอ้วนอยู่ตัวหนึ่ง ข้าจะไปหลอกมันมาให้ท่าน”
 หลังจากไม่นานนักสุนัขจิ้งจอกก็รีบไปหลอกพาลามาที่กลางป่า
 ลายอมตามมาก็เพราะได้เคยให้สัญญาว่าจะเป็นเพื่อนตายต่อกันมานานแล้ว
 เมื่อลาเดินเข้าไปจนถึงระย้าของสิงโต สิงโตก็หันไปตะปบสุนัขจิ้งจอกก่อน เพราะคิดว่า
 ลานั้นเก็บไว้กินทีหลัง สุนัขจิ้งจอกก็ได้กลายเป็นอาหารของสิงโตไปด้วยเช่นกัน

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า

คนไม่ซื่อกับมิตรสหายย่อมไม่มีใครอยากคบหา

ที่มา : <http://www.nithan.in.th>

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ได้ตรวจแผนการจัดการเรียนรู้แล้วพบว่าได้มีการวางแผนจัดกระบวนการเรียนรู้ตามขั้นตอนและวิธีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยขั้นตอนเทคนิคหวมความคิดหกใบได้ครบถ้วน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนมีการวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สามารถวัดด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยใช้สื่อ / นวัตกรรมที่สร้างขึ้น คือ ใบงานกิจกรรมฝึกทักษะที่ ๑๐ การอ่านคิดวิเคราะห์หันทาน เรื่อง “ ฐกับนกเหยี่ยว ” ประกอบการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ลงชื่อ.....

(นายจำลอง จันทร์รุ่งเรือง)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

๑. นักเรียนตอบคำถาม แยกแยะและหาเหตุผลเกี่ยวกับนิทานที่อ่าน สรุปใจความสำคัญ แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ระบุ แนวคิด และข้อคิด ได้ถูกต้องเหมาะสม และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล อธิบายข้อคิดจากนิทานและวิธีนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน ได้ นักเรียนพยายามมีส่วนร่วมในกิจกรรม สนใจอ่านนิทานและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์นิทานที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล

๒. ผลการตรวจแบบทดสอบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ๑๐ การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน ผลปรากฏว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๐

๓. นักเรียนมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน มีการแบ่งหน้าที่ภายในกลุ่ม มีการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ปฏิบัติงานเสร็จทันเวลาตามกำหนดและผลงานมี คุณภาพ นักเรียนร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างมีความสุข ผลการประเมินผลงานพฤติกรรมระหว่างเรียน อยู่ในระดับดี คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๘๒.๑๕ สรุปผ่าน และผลการประเมินจากแบบ สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับดี คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๘๓.๐๐ สรุปผ่าน

๒. ปัญหาและอุปสรรคที่ควรแก้ไข

.....
.....

๓. ข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงหรือส่งเสริม

- นิทานเรื่องที่น่าสนใจให้นักเรียนอ่านและศึกษาควรเป็นเรื่องที่นักเรียนสนใจและมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อยู่บ้าง และนิทานต้องเหมาะสมกับวัย เพศ จะทำให้นักเรียนพยายามมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีความตั้งใจและสนใจในกิจกรรม

(ลงชื่อ).....*ดอกแก้ว วรรณ*.....ครูผู้สอน

(นางสาวดอกแก้ว วรรณ)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง

แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน

คำชี้แจง ให้ประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามรายการที่กำหนดให้

๑. พิจารณาให้คะแนนที่ตรงกับพฤติกรรมการปฏิบัติจริงของนักเรียน
๒. ประเมินพฤติกรรมของนักเรียนตามระดับคุณภาพที่กำหนดให้

เลขที่		พฤติกรรมที่ประเมิน					รวม	ระดับคุณภาพ	สรุปผ่าน / ไม่ผ่าน
		ความตั้งใจในการทำกิจกรรม	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ความมีวินัยในการทำงาน	รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย			
๑	เด็กชายพิศิษฐ์ บำรุงถิ่น	๒	๒	๒	๒	๒	๑๐	พอใช้	ผ่าน
๒	เด็กชายทักษิณันท์ ไม่วั้น	๑	๓	๑	๑	๑	๑๕	ดี	ผ่าน
๓	เด็กชายรัชชชัย คำสุขุม	๒	๓	๑	๑	๑	๑๔	พอใช้	ผ่าน
๔	เด็กหญิงวริน หนูชื่อตรง	๔	๔	๔	๔	๔	๒๐	ดี	ผ่าน
๕	เด็กหญิงปนัดดา ศรีสุข	๔	๔	๔	๔	๑	๑๕	ดี	ผ่าน
๖	เด็กหญิงศิริพร อรรถทาน	๔	๔	๔	๔	๔	๒๐	ดี	ผ่าน
๗	เด็กหญิงสุภาจารี นิเยะ	๑	๓	๔	๑	๑	๑๖	ดี	ผ่าน
๘	เด็กหญิงจุฑามาศ ปิ่นแก้ว	๑	๓	๔	๑	๑	๑๖	ดี	ผ่าน
๙	เด็กหญิงปรีสนันท์ ศิลเตโชกุล	๔	๔	๔	๔	๔	๒๐	ดี	ผ่าน
๑๐	เด็กชายยุทธศักดิ์ ลารุณ	๑	๓	๑	๑	๑	๑๕	ดี	ผ่าน
๑๑	เด็กหญิงชลธิชา ธาราทพย์	๔	๔	๔	๔	๔	๒๐	ดี	ผ่าน
๑๒	เด็กชายเชาวรัตน์ พุฒตาล	๑	๒	๑	๒	๒	๑๒	พอใช้	ผ่าน
๑๓	เด็กหญิงรัตนพร น้อยไผ่ล้อม	๔	๔	๔	๔	๔	๒๐	ดี	ผ่าน
๑๔	เด็กหญิงพิมพ์ศิริ ราชวงศ์	๑	๔	๔	๔	๑	๑๖	ดี	ผ่าน
๑๕	เด็กหญิงประภัสรา ถีนาเพชร	๔	๔	๔	๔	๑	๑๕	ดี	ผ่าน

เลขที่		พฤติกรรมที่ประเมิน					รวม	ระดับคุณภาพ	สรุปผ่าน / ไม่ผ่าน
		ความตั้งใจในการทำกิจกรรม	การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ความมีวินัยในการทำงาน	รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย			
๑๖	เด็กชายพัฒนชัย คีมนารักษ์	๔	๓	๔	๑	๑	๑๖	ดี	ผ่าน
๑๗	เด็กชายโสธร มีสุข	๑	๓	๒	๒	๑	๑๓	พอใช้	ผ่าน
๑๘	เด็กชายชาญชัย คงเกษม	๑	๓	๒	๒	๑	๑๓	พอใช้	ผ่าน
๑๙	เด็กชายวรวิภา รักษาไทย	๒	๓	๑	๒	๒	๑๒	พอใช้	ผ่าน
๒๐	เด็กหญิงวิภา ประทุมมั่ง	๔	๔	๔	๔	๔	๒๐	ดี	ผ่าน
๒๑	เด็กชายณัฐพงษ์ รุ่งเรือง	๓	๓	๔	๓	๓	๑๖	ดี	ผ่าน
รวม ($\sum X$)							๓๔๕		
เฉลี่ย (\bar{X})							๑๖.๔๓		
S.D.							๓.๒๒		
ร้อยละ							๘๒.๑๕		

เกณฑ์การประเมิน

๔	หมายถึง	ปฏิบัติได้ดีมาก	๓	หมายถึง	ปฏิบัติได้ดี
๒	หมายถึง	ปฏิบัติได้พอใช้	๑	หมายถึง	ควรปรับปรุง

ระดับคะแนนคุณภาพ

๑๕ - ๒๐ คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดี	ผ่าน
๙ - ๑๔ คะแนน	ระดับคุณภาพ	พอใช้	ผ่าน
๕ - ๘ คะแนน	ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	ไม่ผ่าน

ลงชื่อ *จอกกมล ครอบยศ* ผู้ประเมิน

(นางสาวจอกกมล ครอบยศ)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง

เกณฑ์การประเมินตามแบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑. ความตั้งใจในการทำกิจกรรม	มีความสนใจ มานะอดทน ตั้งใจ ทำงานจนเสร็จ วางแผนทำงานทุก คน ทำงานเสร็จ ตามเวลาที่กำหนด	มีความสนใจ ตั้งใจทำงาน มี การวางแผน ทำงาน ทำงาน เสร็จช้ากว่าเวลา ที่กำหนด	ไม่ค่อยสนใจ ทำงาน ตั้งใจ ทำงานเป็น บางครั้งไม่มีการ วางแผนทำงาน ทำงานเสร็จไม่ ทันเวลาที่กำหนด	ไม่สนใจทำงาน ไม่มีการวางแผน ทำงาน ทำงาน เสร็จไม่ทันเวลาที่ กำหนด
๒. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	ให้ความร่วมมือ ทำงานจนเสร็จ มี การปรึกษาหารือ เสนอความคิดเห็น ดีทุกคน	ให้ความร่วมมือ ทำงาน มีการ ปรึกษาหารือ เสนอความ คิดเห็นบ้าง เล็กน้อย	ไม่ค่อยให้ความ ร่วมมือทำงาน ไม่ค่อยมีการ ปรึกษาหารือ เสนอความ คิดเห็นบ้าง เล็กน้อย	ไม่ให้ความ ร่วมมือทำงาน ไม่มีการ ปรึกษาหารือ ไม่เสนอความ คิดเห็น
๓. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	เป็นผู้นำและผู้ ตามที่ดี ยอมรับฟัง ความคิดเห็นของ ผู้อื่น	เป็นผู้นำและผู้ ตามที่ดี ยอมรับ ฟังความคิดเห็น ของผู้อื่นบ้างเป็น บางครั้ง	ไม่เป็นผู้นำและ ผู้ตามที่ดี ยอมรับ ฟังความคิดเห็น ของผู้อื่นเล็กน้อย	ไม่เป็นผู้นำและ ผู้ตาม ไม่ยอมรับ ฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๔. ความมีวินัยในการทำงาน	มีความรับผิดชอบทุกคน ไม่ส่งเสียงดังเวลาปรึกษากัน ไม่หยอกล้อกัน	มีความรับผิดชอบทุกคน ส่งเสียงดังบ้าง เป็นบางครั้ง	มีความรับผิดชอบเป็นบางคน พุดคุยกันบ้าง แต่ไม่เสียงดังรบกวนผู้อื่น	ส่วนมากไม่มีความรับผิดชอบ พุดคุยกันเสียงดังหยอกล้อกัน รบกวนผู้อื่น
๕. รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และช่วยเพื่อนทำงานจนเสร็จ	ไม่ค่อยมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย แต่ช่วยเพื่อนทำงานจนเสร็จ	มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย บ้างเล็กน้อย ทำงานไม่เสร็จ	ไม่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทำงานไม่เสร็จ

แบบประเมินพฤติกรรมและผลงานระหว่างเรียน

ความหมายและเกณฑ์การประเมิน

ความหมาย

๑. ตั้งใจ หมายถึง ความมานะ อดทนทำงานจนเสร็จ (A)
๒. ความร่วมมือ หมายถึง สมาชิกในกลุ่มให้ความร่วมมือทำงานจนเสร็จ (A)
๓. ความมีวินัย หมายถึง ผลงาน หรือการทำงานเป็นระบบระเบียบเรียบร้อย สะอาด สวยงาม และได้เนื้อหาครบถ้วน ทันหรือตรงเวลา (A,K)
๔. คุณภาพของงาน หมายถึง ผลงานเรียบร้อย สวยงาม เนื้อหาครบถ้วน ภาษาที่ใช้เหมาะสม (P-Product, K)
๕. การนำเสนอผลงาน หมายถึง การพูดอธิบายนำเสนอผลงานได้ตามลำดับ และเนื้อหาถูกต้องเหมาะสม (P-Process, K)

เกณฑ์การประเมิน

๔ หมายถึง ทำได้ดีมาก	๓ หมายถึง ทำได้ดี
๒ หมายถึง ทำได้พอใช้	๑ หมายถึง ควรปรับปรุง

ระดับคะแนนคุณภาพ

๑๕ – ๒๐ คะแนน	ระดับคุณภาพ ดี	ผ่าน
๕ – ๑๔ คะแนน	ระดับคุณภาพ พอใช้	ผ่าน
๕ – ๘ คะแนน	ระดับคุณภาพ ปรับปรุง	ไม่ผ่าน

กลุ่มที่	พฤติกรรมที่ประเมิน					รวม (๒๐)	ระดับคุณภาพ	สรุปผ่าน / ไม่ผ่าน
	ความตั้งใจ (๔)	ความร่วมมือ (๔)	ความมีวินัย (๔)	คุณภาพของผลงาน (๔)	การนำเสนอผลงาน (๔)			
กลุ่มที่ ๑ ๑. เด็กหญิงศิริพร อรรถทาน ๒. เด็กหญิงปรีสนันท์ ศิลเตโชกุล ๓. เด็กชายยุทธศักดิ์ ธารุณ ๔. เด็กหญิงประภัสรา ลีนาเพชร ๕. เด็กชายชาญชัย คงเกษม	๔	๔	๓	๓	๓	๑๗	ดี	ผ่าน

กลุ่มที่	พฤติกรรมที่ประเมิน					รวม (๒๐)	ระดับคุณภาพ	สรุป ผ่าน / ไม่ผ่าน
	ความตั้งใจ (๔)	ความร่วมมือ (๔)	ความมีวินัย (๔)	คุณภาพของ ผลงาน (๔)	การนำเสนอ ผลงาน (๔)			
กลุ่มที่ ๒ ๑. เด็กชายทักษิณันท์ ไม่หวั่น ๒. เด็กหญิงวริน หนูชื่อตรง ๓. เด็กหญิงชลธิชา ธาราททรัพย์ ๔. เด็กชายโสธร มีสุข ๕. เด็กหญิงวิภา ประทุมมั่ง	๔	๔	๓	๓	๓	๑๗	ดี	ผ่าน
กลุ่มที่ ๓ ๑. เด็กชายรัชชชัย คำสุขุม ๒. เด็กหญิงสุภาจรี นิเยาะ ๓. เด็กหญิงพิมพ์ศิริ ราชวงศ์ ๔. เด็กชายพัฒนชัย คิมนารักษ์ ๕. เด็กชายวรวิทย์ รักษาไทย	๓	๓	๓	๓	๔	๑๖	ดี	ผ่าน
กลุ่มที่ ๔ ๑. เด็กชายพิสิษฐ์ บำรุงถิ่น ๒. เด็กหญิงปนัดดา ศรีสุข ๓. เด็กหญิงจุฑามาศ ปิ่นแก้ว ๔. เด็กชายเชาวรัตน์ พุฒตาล ๕. เด็กหญิงรัตนพร น้อยไผ่ล้อม ๖. เด็กชายณัฐพงษ์ รุ่งเรือง	๓	๓	๓	๓	๔	๑๖	ดี	ผ่าน
รวม ($\sum x$)							๖๖	
เฉลี่ย (\bar{X})							๑๖.๖๐	
S.D.							๐.๕๘	
ร้อยละ							๘๓.๐๐	

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนต้องได้คะแนนตั้งแต่ ๑๔ คะแนนขึ้นไป

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(นางสาวดอกกล้วย วรยศ)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง

แบบบันทึกคะแนนการทดสอบทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐
เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์หันทาน ด้วยเทคนิคหวมกความคิดหกใบ

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน ที่ได้ (๕)	คิดเป็น ร้อยละ	สรุป		หมายเหตุ
				ผ่าน	ไม่ผ่าน	
๑	เด็กชายพิสิษฐ์ บำรุงถิ่น	๓	๖๐	✓	-	
๒	เด็กชายทักษิณันต์ ไม่วั้น	๔	๘๐	✓	-	
๓	เด็กชายธวัชชัย คำสุขุม	๔	๘๐	✓	-	
๔	เด็กหญิงวริน หนูชื้อตรง	๕	๑๐๐	✓	-	
๕	เด็กหญิงปนัดดา ศรีสุข	๔	๘๐	✓	-	
๖	เด็กหญิงศิริพร อรรถมทาน	๕	๑๐๐	✓	-	
๗	เด็กหญิงสุภาจรี นิเยะ	๔	๘๐	✓	-	
๘	เด็กหญิงจุฑามาศ ปิ่นแก้ว	๔	๘๐	✓	-	
๙	เด็กหญิงปรีสนันท์ ศิลเดโชกุล	๔	๘๐	✓	-	
๑๐	เด็กชายยุทธศักดิ์ ลารุณ	๔	๘๐	✓	-	
๑๑	เด็กหญิงชลธิชา ธาราททรัพย์	๕	๑๐๐	✓	-	
๑๒	เด็กชายเชาวรัตน์ พุฒตาล	๓	๖๐	✓	-	
๑๓	เด็กหญิงรัตนพร น้อยไผ่ล้อม	๕	๑๐๐	✓	-	
๑๔	เด็กหญิงพิมพ์ศิริ ราชวงศ์	๔	๘๐	✓	-	
๑๕	เด็กหญิงประภัสตรา ถีนาเพชร	๓	๖๐	✓	-	
๑๖	เด็กชายพัฒนชัย คิมนารักษ์	๔	๘๐	✓	-	
๑๗	เด็กชายโสธร มีสุข	๔	๘๐	✓	-	
๑๘	เด็กชายชาญชัย คงเกษม	๔	๘๐	✓	-	
๑๙	เด็กชายวรวุฒิ รักษาไทย	๓	๖๐	✓	-	
๒๐	เด็กหญิงวิภา ประทุมมั่ง	๔	๘๐	✓	-	

แบบบันทึกคะแนนการทดสอบทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐
เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์หัตถ์นิทาน ด้วยเทคนิคหวมกความคิดหกใบ (ต่อ)

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน ที่ได้ (๕)	คิดเป็น ร้อยละ	สรุป		หมายเหตุ
				ผ่าน	ไม่ผ่าน	
๒๑	เด็กชายณัฐพงษ์ รุ่งเรือง	๔	๘๐	✓	-	
รวม ($\sum X$)		๘๔	๑๖๘๐			
เฉลี่ย (\bar{X})		๔.๐๐	๘๐.๐๐			
S.D.		๐.๖๓	๑๒.๖๕			
ร้อยละ		๘.๐๐	๘๐.๐๐			

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนต้องได้คะแนนร้อยละ ๖๐ หรือได้คะแนนตั้งแต่ ๓ คะแนนขึ้นไป

ลงชื่อ *จอกกัลย์ ทรัพย์* ผู้ประเมิน
(นางสาวจอกกัลย์ ทรัพย์)

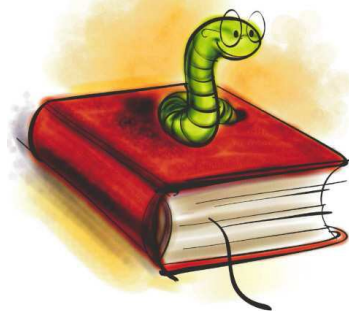
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง

ใบความรู้ที่ ๑

เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์จากนิทาน

การอ่านคิดวิเคราะห์ เป็นการอ่านโดยละเอียดด้วยความรอบคอบ มีความเข้าใจเนื้อหาเป็นอย่างดี สามารถแยกแยะได้ว่า เรื่องที่อ่านมีที่มาของเรื่องอย่างไร มโนทัศน์ของเรื่องที่เขียนและเรื่องที่อ่านคืออะไรสามารถพิจารณาหาเหตุผลประกอบ และรู้จักเปรียบเทียบ จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถสรุปเรื่องและแนวคิดของผู้เขียนได้ สิ่งสำคัญต้องสามารถประเมินค่าได้ว่า เรื่องที่อ่านมีคุณค่าหรือไม่อย่างไรเพราะอะไร ผู้อ่านต้องใช้ ทั้งความรู้ ประสบการณ์ และวิจารณญาณของตน ในการนำเสนอทรรศนะต่างๆ ในการอ่าน

หลักการอ่านคิดวิเคราะห์

มีหลักการปฏิบัติดังนี้

๑. แยกแยะ ส่วนที่เป็นสาระสำคัญและส่วนที่เป็นขยายความ การเขียนหนังสือผู้เขียนจะเขียน ๒ ส่วนคือ ส่วนที่เป็นสาระสำคัญ และส่วนที่เป็นส่วนขยายความ ซึ่งอาจเป็นการอธิบายหรือยกตัวอย่างประกอบ การอ่านอย่างวิเคราะห์นั้นผู้อ่านจะต้องค้นหาส่วนที่เป็นสาระสำคัญที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ เพื่อจะได้เข้าใจจุดประสงค์ที่แท้จริงของผู้เขียน

๒. แยกแยะส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น ในงานเขียน นอกจากผู้เขียน จะนำเสนอข้อมูลส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงแล้ว บางครั้งผู้เขียนอาจสอดแทรกข้อคิดเห็น เพื่อแสดงมุมมองและทัศนะส่วนตัว เพื่อทำให้งานเขียนน่าสนใจและน่าอ่านยิ่งขึ้น แต่ในข้อคิดเห็นนั้นๆ อาจแฝงไว้ด้วยค่านิยมส่วนตัว ความเชื่อ หรืออคติต่างๆ ของผู้เขียน ซึ่งผู้อ่านจะต้องพิจารณาว่าความคิดเห็นของผู้เขียนตั้งอยู่บนเหตุผลที่ถูกต้องหรือไม่

ลักษณะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

ข้อเท็จจริง เป็นลักษณะของเนื้อความหรือเนื้อหาที่แสดงถึงกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการ หรือข้อมูลผ่านการพิสูจน์แล้วข้อคิดเห็น เป็นลักษณะข้อความที่แสดงความเชื่อ แนวคิด ความรู้สึกค่านิยม และทัศนคติส่วนตัวของผู้เขียน การเขียนข้อคิดเห็นผู้อ่านอาจเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ข้อความแสดงอารมณ์ ข้อความชนิดนี้ทำให้ผู้รับสารรู้ได้ว่าผู้ส่งสารมีอารมณ์ความรู้สึกเป็นอย่างไรระหว่างที่ส่งสาร

สรุปการอ่านคิดวิเคราะห์คือ การอ่านข้อความอย่างละเอียดพิถีพิถะระมัดระวังทั้งความหมายตรง และความหมายแฝงต้องพยายามสะสมประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยการอ่านหนังสือมาก ๆ ข้อที่ต้องระวังเป็นพิเศษคือการใช้ภาษาของผู้เขียน เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องที่ผู้เขียนแสดงความคิดเห็นควรแยกแยะข้อเท็จจริงก่อนแล้วพิจารณาความน่าเชื่อถือด้วยการตั้งคำถามว่าเราเห็นด้วยกับประเด็นนั้นหรือไม่ถ้าเห็นด้วยเพราะอะไร ถ้าไม่เห็นด้วยเพราะอะไร ควรชี้แจงเหตุผลให้ชัดเจน

ความหมายของนิทาน

นิทาน หมายถึง เรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมา มุ่งให้เห็นความบันเทิง แทรกแนวคิด คติสอนใจจนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของคนไทยอย่างหนึ่ง อาจเรียกนิทานพื้นบ้าน นิทานพื้นเมือง นิทานชาวบ้าน เป็นต้น

นิยาย พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ให้ความหมายของนิยายไว้ว่า หมายถึง เรื่องที่เล่าต่อกันมา หมายถึงความไม่แน่นอนหรือไม่ใช่ความจริงทั้งหมด มีการแต่งเติมเสริมต่อบางตอนเรื่องราวนั้นจะต่างไปจากชีวิตจริง เช่น เกิดเป็น ลูกสัตว์ แล้วมาใช้เวทย์มนต์คาถาให้กลายเป็นมนุษย์ได้ในภายหลัง เป็นต้น จากความหมายของนิทาน นิยาย ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่ามีความคล้ายคลึงกัน จนบางครั้งแยกกันไม่ออก

ที่มาของนิทาน

๑. มาจากความต้องการให้เกิดความสนุกสนาน บันเทิง จึงผูกเรื่องขึ้นหรือ นำเรื่อง ไปผสมผสานกับ เรื่องที่มีอยู่เดิม
๒. มาจากความต้องการอบรมสั่งสอนในแง่ของพุทธศาสนาให้ความรู้ ด้านคติธรรม เพื่อให้การอบรมสั่งสอนให้คนประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม อยู่ในกฎระเบียบของสังคม เช่น นิทานธรรมบท นิทานอีสป เป็นต้น
๓. มาจากการยกตัวอย่างประกอบคำอธิบาย จึงมีการสมมุติเรื่องราวขึ้นมา เพื่อให้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น

ประเภทของนิทาน

ประเภทของนิทานแบ่งออกตามรูปแบบได้ ๕ ประเภท คือ

๑. นิทานปรัมปรา (Fairy tale) เป็นนิทานที่มีเรื่องค่อนข้างยาว เป็นเรื่องสมมุติว่าเกิดขึ้นในที่ใดที่หนึ่ง ไม่กำหนดชัดเจนว่าที่ไหน ตัวเอกของเรื่องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติพิเศษประการใดประการหนึ่ง เช่น เป็นผู้มีอำนาจ มีบุญ มีฤทธิ์เดช ทำให้ศัตรูพ่ายแพ้ได้ ถ้าเป็นหญิงมักได้แต่งงานกับชายสูงศักดิ์ เช่น ปลาบู่ทอง สโนไวท์ และซินเดอเรลลา และมักนิยมขึ้นต้นว่า “ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว...” หรือ “ในกาลครั้งหนึ่ง...”
๒. นิทานท้องถิ่น (Legend) เป็นนิทานที่มีเรื่องสั้นกว่านิทานปรัมปรา มักเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี โศกกลาง หรือคตินิยม แต่ว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงหรือมีเค้าความจริง มีบุคคลจริงๆ มีสถานที่จริง ๆ
๓. นิทานเทพนิยาย (Myth) เป็นนิทานที่มีเทวดา นางฟ้า เป็นตัวเอกของเรื่อง เช่น เมขลา รามสูร ท้าวมหาสงกรานต์
๔. นิทานเรื่องสัตว์ (Animal tale) เป็นนิทานที่มีตัวเอกเป็นสัตว์ และมีความคิดและการกระทำต่างๆ ตลอดจนพูดจาอย่างคน หรืออาจมีคนเกี่ยวข้องกับอยู่ด้วย ทั้งคนทั้งสัตว์สามารถพูดจาโต้ตอบและปฏิบัติต่อกันได้ นิทานประเภทนี้แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท
 - ๔.๑ นิทานเรื่องสัตว์ประเภทคติธรรม (Fable) ได้แก่ นิทานอีสป ชาดกต่างๆ
 - ๔.๒ นิทานเรื่องสัตว์ประเภทเล่าซ้ำ หรือเล่าไม่รู้จบ (Commutative tale) เช่น เรื่อง ยายกะตา

๕. นิทานตลกขบขัน (Jest) เป็นนิทานเรื่องสั้นๆ จุดสำคัญของเรื่อง อยู่ที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ต่าง ๆ อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับความโง่ กลโกง การแกล้งเฟ็ด การแสดงปฏิภาณไหวพริบ

🌻 คุณค่าของนิทาน 🌻🌻

๑. นิทานให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน การเล่านิทานในโอกาสต่าง ๆ ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน ช่วยผ่อนคลายความเครียดขณะทำงาน หรือหลังจากการทำงานหนักมา
๒. นิทานช่วยกระชับความสัมพันธ์ ทำให้ผู้ใหญ่และเด็ก หรือแม่แต่ผู้ใหญ่กับผู้ใหญ่ด้วยกัน ก็ได้ใกล้ชิดสนิทสนมกัน
๓. นิทานให้การศึกษาและเสริมสร้างจินตนาการ เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ลักษณะมนุษย์จากตัวละครในนิทาน เรียนรู้เกี่ยวกับอุปสรรคตลอดจนการเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิต นิทานที่มีเรื่องนางฟ้า อภินิหารต่าง ๆ ยังช่วยเสริมสร้างจินตนาการของเด็ก ๆ ทำให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๔. นิทานให้ข้อคิดและคติเตือนใจ นิทานไม่ได้ให้แต่ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้ฟังเท่านั้น มีนิทานเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะนิทานคติ จะให้ข้อคิดแง่ใดแง่หนึ่งเป็นการปลูกฝังคุณธรรมต่าง ๆ ที่สังคมพึงประสงค์แก่ผู้ฟังด้วย
๕. นิทานช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในอดีตในหลาย ๆ ด้าน เช่น วิถีชีวิตตลอดจนประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ เป็นต้น ถ้าผู้ฟังรู้จักสังเกต วิเคราะห์ห้้นิทานต่าง ๆ เหล่านี้ ก็จะทำให้เกิดความเข้าใจสภาพวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ อย่างแท้จริง

ใบงานกิจกรรมฝึกทักษะที่ ๑๐
การอ่านคิดวิเคราะห์ ด้วยคำถามเทคนิคหมวกหกใบ

คำชี้แจง

อ่านนิทานต่อไปนี่แล้วตอบคำถาม ด้วยวิธีคิดแบบหมวกความคิดหกใบ

นิทานเรื่อง งูกับนกเหยี่ยว

ยังมีงูโสรทำโอหัง

เข้าเป็นสัตว์เหนือชั้นอันตราย

เลื้อยบนดินเห็นอยู่ดูปราดเปรียว

ขึ้นที่สูงปีนป่ายได้เร็วพลัน

ความเก่งกาจของงูคูน่ากลัว

อยู่บนดินกินสัตว์เป็นประจำ

ขึ้นต้นไม้ไล่ล่าฆ่าลูกนก

เจ้างูกร่างคิดผยองครองแผ่นดิน

ถึงคราวจะต้องตายวายชีวาตม์

เป็นเหยี่ยวหิวลิ่วล่องมุ่งตรงมา

ก่อนจะสิ้นใจบอกไว้ว่า

มาพ่ายแพ้แก่ศัตรูจู่เบื้องบน

คุณเสียดังต่อน้ำสัตว์ทั้งหลาย

ความสามารถมากมายใครเทียมทัน

ลงน้ำเขียว ส.บ.ม. งูบ้วน

เก่งอย่างมันสัตว์อื่นไม่ฝันทำ

สร้างเดือดร้อนให้ทั่ววันยังค่ำ

ลงน้ำดำเสาะหากุ้งปลากิน

สุดหิบบอกข้อตำหนิมาดิฉัน

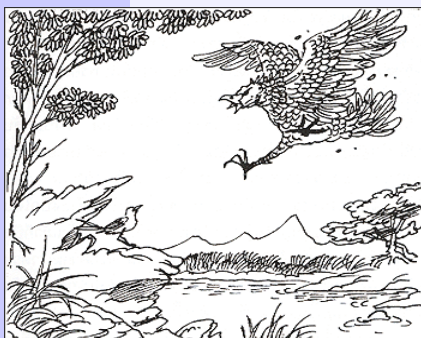
วันสุดท้ายสิ้นชีพเจ้าก็บเข้ามา

เพชฌฆาตปรากฏบนเวหา

โฉบเฉี่ยวคว่าเอาจูสู่เบื้องบน

เก่งเบื้องล่างอย่างข้าไม่เป็นผล

ต้องวายชนม์เพราะทะนงหัวองตัวเอง

นิทานอีสปคำกลอน : โดย ภรงค์ วิสุทธิแพทย์

๑. ใจความสำคัญของนิทานเรื่องนี้คืออะไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากนิทานเรื่องนี้คืออะไร (คิดแบบหมวกสีขาว)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. จากนิทานนักเรียนคิดว่ากรกระทำของงูถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด (คิดแบบหมวกสีแดง)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. จากนิทานนักเรียนคิดว่าการกระทำของงูก่อให้เกิดผลเสียอย่างไรบ้าง (คิดแบบหมวกสีดำ)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๕. จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นงูได้บทเรียนอะไรบ้าง จากการกระทำของมันครั้งนี้

(คิดแบบหมวกสีเหลือง)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๖. จากเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้น ถ้าหากนกเหยี่ยวไม่บินมาเฉี่ยวเองไปกินเป็นอาหาร

นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์น่าจะเป็นอย่างไรต่อ (คิดแบบหมวกสีเขียว)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๗. ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร (คิดแบบหวมกสีฟ้า)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อกลุ่มที่.....

สมาชิกกลุ่ม

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

๖.

แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์
ท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

อ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑ - ๒

นิทานเรื่อง พ่อค้าขายเกลือกับลา

พ่อค้าคนหนึ่งขี่ลาไปซื้อเกลือที่ชายทะเล เขาบรรทุกเกลือใส่บนหลังลาให้มากที่สุดเท่าที่ลาจะแบกน้ำหนักได้ แล้วจึงลากลับไปในเมืองระหว่างข้ามแม่น้ำ ลากิดขาพลิกตกหลุมลึกลง เกลือบางส่วนจึงละลายไปกับน้ำ ในระหว่างที่มันพยายามจะลุกขึ้น มันก็รู้สึกว่่าน้ำหนักลดน้อยลงไปเป็นอันมาก มันพอใจอย่างยิ่ง พ่อค้าเมื่อเห็นเกลือลดน้อยลง เขาจึงพาลาเดินกลับไปซื้อเกลืออีกให้ได้ปริมาณเท่าเดิม และเดินทางกลับมาในทางเดิมกันอีก แต่ขณะข้ามแม่น้ำลาก็แก้งลึกลงอีก ทำให้เกลือละลายน้ำไปอีกครั้งหนึ่ง พ่อค้าเริ่มรู้ถึงพฤติกรรมของลา คิดจะคิดสันดานคราวนี้เขาจึงป้องกันการ โกงของลา เมื่อถึงเวลาไปซื้อเกลือที่ชายทะเล เพื่อไม่ให้เสียเที่ยว เขาซื้อฟองน้ำและบรรทุกใส่หลังลาเพื่อกลับไปขายในเมืองด้วย เมื่อเดินมาถึงแม่น้ำสายเดิม ลาก็แก้งลึกลงอีกหวังจะให้เกลือที่บรรทุกละลายไปกับน้ำ แต่คราวนี้ฟองน้ำกลับดูดซับน้ำทำให้น้ำหนักบนหลังลาเพิ่มมากขึ้นหลายเท่าจนเกือบทำให้ลาลุกแทบไม่ขึ้น เดินเซไปมาจนถึงที่หมาย ลาล้มลงด้วยความเมื่อยล้าเหนื่อยแทบขาดใจ

๑. จากนิทานข้างต้นการกระทำของลาตรงกับสุภาษิตใดมากที่สุด (วิเคราะห์ความสัมพันธ์)

- ก. ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน
- ข. ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว
- ค. คดในข้อ งอนกระดูก
- ง. ข้าพึ่งเจ้า บ่าวพึ่งนาย

๒. คุณธรรมที่ได้จากเรื่องคือข้อใด (วิเคราะห์หลักการ)

- ก. ความซื่อสัตย์ในการทำงาน
- ข. การระมัดระวังในการทำงาน
- ค. การใช้ปัญญาทำงานให้สบายที่สุด
- ง. ความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน

อ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๓ - ๔

นิทานเรื่อง แม่เสื่อกับลูก ๓ ตัว

แม่เสื่อและลูกเสื่อ ๓ ตัว อาศัยอยู่ในป่าละเมาะ ใกล้ทุ่งหญ้าต้นไม้และใบหญ้าในบริเวณนั้นเริ่มมีสีเหลืองเพราะถูกแดดเผาในฤดูร้อน น้ำในลำธารแห้งขอด แม่เสื่อจึงพาลูกเสื่อเดินทางออกจากบริเวณนั้นมุ่งหน้าไปทางทิศตะวันตกซึ่งมีภูเขาสูงใหญ่อยู่เบื้องหน้า แม่เสื่อคาดหวังว่าที่ภูเขาลูกนั้นจะต้องมีอาหารอุดมสมบูรณ์ เพราะมันแลเห็นต้นไม้ และใบหญ้าเขียวชุ่มต่างจากที่มันอยู่

๓. น้ำในลำธาร “แห้งขอด” คำที่ขีดเส้นใต้มีความหมายว่าอย่างไร (วิเคราะห์ความสัมพันธ)

- ก. แห้งจนไม่เหลือน้ำเลย
- ข. แห้งจนมองดูไม่เป็นลำธาร
- ค. แห้งจนมีน้ำเหลือเพียงเล็กน้อย
- ง. แห้งจนหมดเกลี้ยง

๔. อะไรคือสาเหตุที่สำคัญที่สุดของการเดินทางของเสื่อ (วิเคราะห์ความสัมพันธ)

- ก. พักผ่อน
- ข. ท่องเที่ยว
- ค. หาเหยื่อ
- ง. ย้ายที่อยู่

อ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๕

นิทานเรื่อง ลากับราชสีห์

ราชสีห์ชวนลาไปล่าเหยื่อด้วย โดยให้ลาร้องตะโกนเสียงดังเพื่อให้สัตว์ทั้งหลายตกใจกลัว แล้วมันจะคอยข่มขู่อยู่ เมื่อลาร้องตะโกนด้วยเสียงอันดัง ได้มีสัตว์ต่าง ๆ ตื่นตระหนกตกใจพากันวิ่งหนี ฝ่ายราชสีห์ที่ข่มขู่ก็จับสัตว์เหล่านั้นได้โดยง่ายพอล่าเหยื่อเสร็จแล้ว ราชสีห์ก็ชมล่าวาว่าร้องได้เพราะมาก ตั้งแต่นั้นมาลาก็ร้องด้วยเสียงอันดังลั่นเรื่อยมา

๕. สุภาษิตใดสอดคล้องกับนิทานเรื่องนี้มากที่สุด (วิเคราะห์ความสัมพันธ)

- ก. สติมา ปัญญาเกิด
- ข. น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า
- ค. อย่าไว้ใจทางอย่างวางใจคน
- ง. คนโง่ยอมตกเป็นเหยื่อของคนฉลาด

เฉลยแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์
 ท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ การอ่านคิดวิเคราะห์นิทาน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

๑. ก
๒. ก
๓. ก
๔. ก
๕. ง

เอ... ทำถูกต้อง
 ทุกข้อหรือเปล่านะ

